

Bu rapor; Enerji İşleri Genel Müdürlüğü, Enerji Politikaları ve Stratejileri Dairesi Başkanlığı Personeli tarafından hazırlanmış olup, haberler ilgili kaynakların özetidir.

“DÜNYA ENERJİ GÖRÜNÜMÜ”

101

Volkan YARAMIŞ:	AB Ülkeleri Enerji Görünümü
Sinem ÇAYNAK:	Amerikalar & Asya & Pasifik Enerji Görünümü
Feyyaz ŞİMŞEK:	Rusya ve Hazar Bölgesi Enerji Görünümü
Muhittin İZGİ	Orta Doğu ve Kuzey Afrika Enerji Görünümü
Barış İLTER:	Orta Doğu ve Kuzey Afrika Enerji Görünümü
Çağrı SAĞLAM	Think -Tank Kuruluşları (İklim Değişikliği)

AVRUPA BİRLİĞİ ÜLKELERİ ENERJİ GÖRÜNÜMÜ

DANİMARKA-AB:

Danimarka Dışişleri Bakanı Martin Lidegaard, iki hafta sonra imzalanacak AB 2030 paketi için bir oydaşma inşa etmek amacıyla Avrupa Turu'na çıkmıştır. Önümüzdeki on yıl için AB'nin karbon emisyonları, enerji verimliliği ve yenilenebilir enerji hedeflerini ortaya koyacak paket 23-24 Ekim tarihlerindeki toplantıda ulusal liderler tarafından nihayete erdirilecektir. Pakette belirtilen çerçevenin sadece iklim açısından değil, aynı zamanda enerji güvenliği ve rekabetçilik açısından da önemli olduğunu ifade eden Lidegaard, Avrupa'daki enerji politikasının aynı zamanda bir güvenlik politikası olduğunu vurgulamıştır.

<http://www.rtcc.org/2014/10/10/danish-minister-tours-europe-to-promote-2030-climate-deal/>

HOLLANDA:

Hollanda'da hükümet, birlikler, çalışanlar ve çevreci kuruluşlar arasında işbirliği yapılarak geçtiğimiz yıl Eylül ayında kabul edilen Sürdürülebilir Büyüme için Enerji Anlaşması'nın gerçekçi olmadığı yönünde eleştiriler yükselmektedir. Hollanda Çevresel Değerlendirme Ajansı tarafından yayınlanan raporda, yenilenebilir enerji payının 2020 yılı itibarıyla %14 ve 2023 yılında %16'ya çıkarılacağı yönündeki amacın gerçekçi olmadığı eleştirisine yer verilmiştir. Raporda, en olası beklentilere göre 2020 yılında Hollanda enerjisinin %10.6'sının yenilenebilir enerjiden karşılanacağı ifade edilmiş olup, planlanan politik değişikliklerin uygulanması halinde ise en iyi senaryoya göre yenilenebilir enerjinin payının %12.4'e çıkabileceği belirtilmiştir.

<http://euobserver.com/environment/125901>

FRANSA:

Fransa nükleer enerji üretiminin ülkenin enerji kompozisyonundaki %75'lik payını 2025 yılı itibarıyla %50'ye düşürmeyi amaçlayan yasa Cuma günü Ulusal Meclis'te (Assemblée Nationale) kabul edildi. Dünyanın en fazla nükleere bağımlı ülkesi konumunda olan Fransa, Japonya'da gerçekleşen Fukuşima felaketi sonrasındaki sıkı düzenlemeler ve yaşlı tesislerin yarattığı fiyat yüzünden artan bir maliyetle karşılaşmaktadır. Almanya ve İspanya gibi Avrupalı komşularıyla karşılaştırıldığında oldukça zayıf bir yenilenebilir enerji endüstrisine sahip olan Fransa yenilenebilir enerji alanında kendi ulusal şampiyonunu geliştirmek istemektedir.

<http://www.businessinsider.com/r-french-mps-back-cut-to-nuclear-energy-reliance-2014-10>

AMERİKALAR & ASYA & PASİFİK ENERJİ GÖRÜNÜMÜ

ÇİN-BREZİLYA:

Çin petrol ihtiyacının çoğunu ithal ettiği için, küresel pazarda istikrarlı bir tedarik sağlamak için çalışmaktadır. Petrol kaynaklarını çeşitlendirmek için Petrobras gibi şirketlerle işbirliği yapmaktadır. Brezilya'nın enerji sektöründe 2009 yılından bu yana Çin tarafından büyük yatırımlar yapılmakta; petrol sektöründe 10 milyar dolardan fazla yatırım yaptığı kaydedilmektedir. Ancak bununla birlikte; son dönemde fiyat kontrolleri, yerli üretimin desteklenmesi ve Brezilya'nın başkanlık seçimlerinin gündemde öne çıkmasıyla Çin'in Brezilya'daki yatırımlarında daha tedbirli bir döneme girdiği kaydedilmektedir.

http://usa.chinadaily.com.cn/world/2014-10/12/content_18725136.htm

ARJANTİN:

Arjantin Senatosu, ülkenin zengin şeyl gaz rezervlerinin geliştirilmesi ve yüksek maliyetli enerji açığının giderilmesi için, yabancı yatırımcıları çekmek amacıyla teşviklerin arttırılmasını öngören yasaı onaylamıştır. Yasa değişikliği ile yabancı enerji şirketlerinin Arjantin'de yatırım yapmasının kolaylaştırılacağı kaydedilmektedir. Patagonya'da çok büyük miktarda rezerv barındıran Vaca Muerta petrol ve gaz formasyonunun geliştirilmesi için gelecek 10 yıllık dönemde 200 milyar dolardan fazla yatırım ihtiyacı bulunmaktadır.

<http://af.reuters.com/article/energyOilNews/idAFL2N0S32T120141009>

HİNDİSTAN-BANGLADEŞ:

Bangladeş önümüzdeki 3 yıllık dönemde Hindistan'dan elektrik ihracatını arttırmayı hedeflemekte ve bu çerçevede iki ülke arasında ilave iletim yatırımları yapılması öngörülmektedir. Hindistan-Bangladeş Ortak Teknik Komitesi'nin raporuna göre, her iki ülkenin şebeke bağlantısı için çalışmalar yaptığı ve Bangladeş'in 500 MW ilave elektrik alımının onaylandığı kaydedilmektedir. 2015 yılının sonunda, Hindistan'ın Tripura Eyaletindeki Palatana Elektrik Santrali'nden 100 MW elektriğin Comilla'ya ulaşması beklenmektedir. İki ülke, Tripura ve Comilla arasında 400 KV kapasiteli iletim hattı üzerinde çalışmalarını sürdürmektedir.

<http://www.thedailystar.net/bangladesh-to-get-600mw-more-from-india-by-2017-45088>

RUSYA VE HAZAR BÖLGESİ ENERJİ GÖRÜNÜMÜ

RUSYA-UKRAYNA-AB:

Bir Komisyon yetkilisi perşembe günü, Ukrayna ve Rusya'nın 21 Ekim'de Berlin'de, gaz fiyatlandırma konusunu çözmeyi denemek için yapılacak müzakere turunda Avrupa Enerji Komiseri Günther Oettinger'in de yer almasını istediği söyledi. Avrupa Birliği'nin yürütme organı, ödenmeyen 5 milyar dolardan fazla faturalar üzerinden Ukrayna'ya gaz sevkiyatını kapatmak isteyen Moskova ile sorunun çözülmesi için anlaşma umuyor. Taraflar Rus gaz teslimatları için gelecekteki fiyatlar üzerinde anlaşmaya henüz varamadı. Moskova ve Brüksel kışın bin metreküp başına 385 dolar için bastırırken Kiev, uzun vadeli fiyat garantileri istiyor. Bir anlaşmaya ulaşmak için çaba harcanırken, Rusya'nın Kırım yarımadasını ilhaki üzerinden Kiev ve Moskova arasındaki geniş siyasi sürtüşme ve doğu Ukrayna'daki Rus yanlısı ayrılıkçılar tarafından ayaklanma ile durum karmaşık bir hale geldi. Ukrayna'nın gaz şirketi Naftogaz CEO'su Andriy Kobolev çarşamba günü New York'ta geç saatlerde Reuters'e verdiği demeçte, Rusya ve Ukrayna'nın AB önerisi üzerinden geçici bir anlaşma pozisyonunu karşılamak için hala isteksiz olduğunu söyledi. Moskova Batı'da, komşusu üzerindeki dış politika baskısının bir aracı olarak enerjiyi kullanmakla eleştirilirken, 2006 ile 2009 yıllarında ve bu yıl Haziranda olmak üzere son on yılda Ukrayna'ya üç kez gaz akışını durdurdu.

<http://in.reuters.com/article/2014/10/09/ukraine-crisis-gastalks-idINL6N0S433020141009>

RUSYA-ÇİN:

Çin Ulusal Petrol Şirketi CNPC perşembe günü, Çin'in 400 milyar dolarlık Rus doğal gazını sağlayacak olan dev boru hattının Çin bölümünün tasarımı için hükümetin onayını aldığını söyledi. Ukrayna krizi ile Avrupalı müşterilerini kaybetme riski olan Moskova, önemli bir kaynağını güvenceye almak için yeni bir pazara açılarak, dünyanın en büyük enerji ve yakıt kullanıcısı Çin ile Mayıs ayında bir gaz tedarik anlaşması imzalamıştı. CNPC web sitesinde boru hattının ilk tasarıma göre, kuzeydoğu Heilongjiang eyaletinde Heihe şehirden başlayacağını, Şanghay'a ulaşmak için İç Moğolistan'da Jilin, Liaoning, Hebei, Tianjin, Shandong, Jiangsu kentlerinden geçeceğini söyledi Çin bölümünün inşaatının önümüzdeki yılın ilk yarısında başlaması ve 2018 yılında tamamlanması planlanıyor. Rusya Çin'e, 2018 yılına kadar yılda 38 milyar metreküp seviyesine ulaşacak gaz dağıtımına başlayarak, hattı inşa edecek. 4.000 km (2,500 mil) uzunluğundaki "Sibiryա Gücü" adlı boru hattı, devlet kontrolündeki Gazprom tarafından inşa ediliyor.

<http://af.reuters.com/article/energyOilNews/idAFL3N0S41JQ20141009>

RUSYA-UKRAYNA-AB:

Ukrayna Enerji Bakanı Yuriy Prodan çarşamba günü, Kiev'in Rusya ile doğalgaz anlaşmazlığını uzun vadeli çözmek için Avrupa Komisyonu'na önerilerini gönderdiğini söyledi. Prodan bir hükümet toplantısı sonrasında yaptığı açıklamada, önerilerin 6 Ekim pazartesi günü zaten gönderdiklerini söylerken, Rusya için bu konuda kendi önerilerini göndermek zorunda olmadığını vurguladı. Ukrayna, kendilerinin önerileri Avrupa Komisyonu'na gönderdiklerini, Avrupa Komisyonu'nun Rus tarafı ile bunları koordine etmesinin mümkün olduğunu söyledi. Prodan, Ukrayna, Rusya ve AB arasındaki üçlü gaz müzakerelerin bir sonraki turu için tarih belirtmezken, daha önce iki tarafın Brüksel ya da Berlin'de, Ukrayna'ya Rus doğal gazı ve gaz kaynaklarının fiyatını tartıştıklarını söyledi. Rusya Enerji Bakanı Alexander Novak ise salı günü, gaz müzakereleri için tarihin iki gün içinde belirtilmesinin beklediğini söyledi.

<http://en.itar-tass.com/economy/753319>

RUSYA-ROMANYA:

Enerji Bakanı temsilcisi Razvan Nicolescu Agerpres Ajansına, çarşamba günü Romanya'ya Rus doğalgaz akışında normal miktarlara oranla yüzde 18 azalma olduğunu söyledi. Gazprom kesintinin, Romanya Transgaz'ın talepleri doğrultusunda ve rapor miktarlarına göre yüzde 18 olduğunu bugün açıkladı. Nicolescu, miktarın günde 0,2 milyon metreküpün altında olduğunu, kaygılanmak için bir neden olmadığını söyledi. Ekim ayı başında Razvan Nicolescu, Rusya Federasyonu'nun Romanya Büyükelçisi Oleg Malginov ile bir araya geldi. Toplantıya Transgaz temsilcileri de katıldı. Enerji Bakanlığı Oleg Malginov'un Romanya'ya Rus gaz tedarikinde başka kesintilerin olacağını teyit etmediğini açıkladı.

<http://actmedia.eu/daily/russian-gas-supplies-to-romania-on-wednesday-declined-by-18-percent/54579>

RUSYA-ÇİN:

Rusya Dışişleri Bakanı Lavrov, Mayıs ayında üzerinde anlaşmaya varılan 400 milyar dolarlık doğal gaz anlaşmasının önümüzdeki hafta Çin Başbakanı Li Keqiang'ın Moskova'yı ziyareti sırasında imzalanması için hükümetler arası anlaşmaların hazırlandığını söyledi. Rus gaz ihracatçısı Gazprom ve Çin Ulusal Petrol şirketi CNPC Rusya'nın 2019'dan itibaren başlayarak Çin'e yılda 38 milyar metreküp gaz tedariki konusunda anlaşmışlardı. Ancak Gazprom cuma günü yürürlüğe girecek plan için Rusya ve Çin arasında gerekli hükümetler arası bir anlaşma henüz imzalanmadığını söyledi. Rusya Dışişleri Bakanı İgor Morgulov gaz dahil hükümet anlaşmalarının Li'nin ziyarete gelmesi sırasında imzalanması için hazır olduklarını Çin devlet haber ajansı Xinhua'a söyledi.

<http://af.reuters.com/article/energyOilNews/idAFL6N0S70F720141012?pageNumber=1&virtualBrandChannel=0>

ORTA DOĞU & KUZEY AFRİKA ENERJİ GÖRÜNÜMÜ

İRAN:

İran'ın Petrol Bakanlığı, "OPEC (Petrol İhraç Eden Ülkeler Örgütü) 1990'lardaki hataları tekrarlar ve hızlı üretimi kesmezse petrol fiyatlarında daha da çökme olacaktır." açıklamasını yaptı. Mehran Amirmoeini, OPEC'in 1998 yılındaki yetersiz müdahalesi sonucu petrol fiyatlarının 6 ila 8 dolar arasında düşüş gösterdiğini söyledi. Gelecek haftalarda, Suudi Arabistan ile İran (OPEC'in iki egemen gücü), Asya'ya gönderilen ham petrol payını artırmak için rekabete girebilir.

<http://www.telegraph.co.uk/finance/newsbysector/energy/11156984/Iran-warns-Opec-indecision-will-hit-oil-prices-as-crude-slumps.html>

UMMAN:

Umman Elektrik ve Su Tedarik Şirketi (OPWP)'nin, acil durumdaki enerji ihtiyacını karşılamak amacıyla üç alternatif enerji kaynağı kontratı var. Ancak bu kontratlar sabit kapasite taahhütleri değil. Ülkenin ana enterkonnekte sistemi Abu Dabi elektrik sistemi ile bağlantılıdır ki bu da Umman Elektrik ve Su Tedarik Şirketi (OPWP)'nin yedi yıllık projeksiyonuna göre 200 megavatlık güvenilir transferi kapsamaktadır.

<http://www.timesofoman.com/News/41058/Article-Oman-Power%E2%80%99s-alternative-sources-of-power-to-help-contingency-plan>

ÜRDÜN:

Ürdün Enerji ve Mineral Kaynakları Bakanı Dr. Muhammed Hamid, Ürdün ile Bahreyn arasındaki çeşitli alanlardaki büyük işbirliğini övdü. Bakan yakın dönemde enerji ve maden kaynakları alanındaki işbirliğinin gelişmesi beklediğini söyledi. Bakan ayrıca Bahreyn Haber Ajansı'na verdiği demeçte, Körfez Ülkeleri İşbirliği'nin gelecek 5 yıllık dönemde Ürdün enerji sektörünün % 17'sine karşılık gelen 5 milyar dolarlık hibesinin aktarılmasının bugün başlayacağını söyledi.

<http://www.bna.bh/portal/en/news/636550>

SASKPOWER İLK TİCARİ ÖLÇEKLİ KÖMÜR SANTRALİNDEN KARBON YAKALAMA TESİSİNİ TANITTI

İlk defa, bir kömür santralinden çıkan karbondioksit atmosfere salınmadan önce tutulacaktır. Bu durum iklim değişikliği için kritik, teknolojik bir mihenk taşıdır. Kanadalı elektrik firması Saskpower, Kuzey Dakota sınırına 10 mil mesafedeki Boundary Dam santralının 3. ünitesini yeniledi ve resmi olarak 2 Ekim'de çalıştırmaya başladı. 1,2 milyar dolarlık yatırımın ardından 110 MW gücünde ve 46 yıllık santral kendi karbon emisyonunun %90'ını tutmaya başladı. Diğer yatırımlar ise nitrozoksit ve kükürtdioksit emisyonlarını tutmaya yönelikti. Sanayi sektöründe sayısız karbon yakalama projesi bulunurken bu tesis, elektrik sektöründe hayata geçirilen ilk ticari ölçekli karbon yakalama projesidir.

Boundary Dam projesi yalnızca türünün ilk örneği olması dolayısıyla değil, istenmeyen kirleticileri değerleri metalara çevirerek karbon yakalama projelerinin ekonomik olduğunu göstermesi sebebiyle de önemlidir. Saskpower, yakaladığı karbondioksiti, Cenvous tarafından işletilen bir petrol sahasında zenginleştirilmiş petrol üretiminde (Enhanced Oil Recovery-EOR) kullanılmak üzere ulaştırmak ve satmak konusunda anlaşma yapmıştır. Yakalanan CO2 yeraltından daha fazla petrol çıkmasını sağlayacak ve CO2'nin yer altında kalıcı olarak depolanmasını sağlayacaktır. Yakalanan kükürtdioksitten ise sanayi tüketicileri için günde 50 varillik sülfürik asit üretilecektir.

Özellikle de Saskpower gibi ilk yatırımcılar için, CO2'yi zenginleştirilmiş petrol üretimi (EOR) için satmak karbon yakalama ve depolama projelerinin geri dönüşü, yüksek yatırım maliyetlerinin karşılanması için hayati öneme sahiptir. Aslında, çoğu planlanan ya da gerçekleştirilen CCS projeleri EOR'dan faydalanmaktadır.

Doğru boyutta depolama ve yakalama kapasitelerini bulmak, hem benzer projelerin maliyetlerinin düşmesi, hem de küresel karbon seviyesini aşağı çekmek için önemlidir. Bu durum önemlidir; çünkü yakın zaman içerisinde kömürden elektrik üretimi azalacak gibi durmamaktadır. ABD Çevre Koruma Ajansının yapmış olduğu projeksiyonlara göre 2030 yılında da ABD elektriğinin %30'unu kömürden elde etmeye devam edecektir. Bununla beraber, gelişen dünyada da kömür tüketimi gittikçe artmaktadır. ABD Enerji Bakanlığının Uluslar arası Enerji Görünümüne göre, Çin ve Hindistan'ın başını çektiği gelişmekte olan ülkelerden dolayı küresel kömür tüketimi 2040 yılında %70 artacaktır.

Dünya üzerinde 2.300'den fazla kömür yakıtlı elektrik santrali bulunmaktadır. Boundary Dam projesinde olduğu gibi yanma sonrası karbonu yakalamak ve depolamak küresel karbon emisyonlarının azaltılmasında doğru yönde olunduğuna dair bir işarettir.

<http://www.c2es.org/blog/vined/saskpower-unveils-first-commercial-scale-coal-fired-power-plant-capture-carbon>